

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., ve věci

žalobce: **X. X. X.**, narozený dne X
státní příslušnost X
zastoupený advokátem JUDr. Matějem Šedivým
sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 34 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 1. 2023, č. j. OAM-355/ZA-ZA11-K03-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 1. 2023, č. j. OAM-355/ZA-ZA11-K03-2022, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Matěje Šedivého, advokáta se sídlem Václavské náměstí 831/21, 110 00 Praha.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se neuděluje.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobce v podané žalobě předně zmínil, že již v rámci řízení o své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že jeho otec byl členem hnutí MASSOB, resp. IPOB, kvůli čemuž byl zastřelen. Vyjádřil tedy obavu, že by zájmu tamní policie neušel ani on sám. Dále poukázal na humanitární důvody své žádosti, tj. na skutečnost, že v domovském státě nemá zajištěné ubytování ani zaměstnání a při návratu by byl nucen žít.
3. Následně žalobce namítl, že žalovaný nedostatečně posoudil jeho obavy vyplývající z náboženského útlaku. Závěr, že X tvoří v Nigérii mnohamilionovou sílu, podle něj nevypovídá nic o tom, jaká je pozice těchto věřících v regionech, kde se spolu náboženské síly střetávají. Členství jeho otce v teroristické skupině pak je třeba hodnotit optikou národnostních menšin a nikoliv optikou centrální vlády Nigérie.
4. Rovněž žalobce konstatoval, že žalovaný nepostupoval v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“), když nevedl řízení způsobem vedoucím ke zjištění skutečného stavu věci. K tomu podotkl, že namísto důkladného posouzení bezpečnosti návratu do domovského regionu mu žalovaný podsouvá možnost pobytu v hlavním městě, kde však nemá žádné zázemí.
5. Dále žalobce označil napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, jelikož se nijak nezaobírá humanitárními důvody pro udělení azylu a omezuje se toliko na konstatování bezpečnosti domovského státu. Za ústřední nezákonnost pak považoval neposouzení svých obav z aktivit skupiny The Unknown Gunman, přestože z veřejně dostupných zdrojů vyplývá, že se jedná o aktivní skupinu působící v Nigérii.
6. Také žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí je nedostatečně odůvodněno, resp. že z odůvodnění vyplývají toliko subjektivní závěry žalovaného a nikoliv závěry opřené o specifikovaný důkazní materiál. Napadené rozhodnutí podle něj nabízí výčet listinných důkazů, které mají tvořit podklad pro vydání rozhodnutí, avšak bez jejich faktické interpretace. Závěry žalovaného tedy zůstávají po důkazní stránce izolované a neodkazují na konkrétní podklady. V této souvislosti žalobce citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 4 Ads 17/2007-66.
7. Závěrem své žaloby tedy žalobce navrhl zdejšímu soudu, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu projednání.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný nejprve zaslal zdejšímu soudu podání ze dne 11. 4. 2023, které však zdejší soud vyhodnotil jako omyl, neboť se evidentně týkalo jiného případu. V jeho rámci byl sice stručně rekapitulován průběh předchozího řízení a obsah podané žaloby, nicméně dále se jeho obsah týkal věci jiného žadatele o udělení mezinárodní ochrany původem zřejmě z Iráku.
9. K případu žalobce se pak žalovaný vyjádřil ve svém vyjádření ze dne 28. 4. 2023. V něm opět stručně shrnul průběh předchozího řízení a obsah podané žaloby. Konstatoval, že nesouhlasí s podanou žalobou a odkázal na obsah správního spisu a odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zmínil také, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je snaha o legalizaci jeho pobytu na území České republiky, přičemž žalobce poukázal na zhoršenou bezpečnostní situaci na východě Nigérie a na obavy z osobní ekonomické situace. Rovněž žalovaný podotkl, že předmětnou žádost pečlivě posoudil a dospěl k závěru, že uváděné důvody nejsou relevantní pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejich forem.

10. Dále žalovaný ve svém vyjádření v podstatě pouze zopakoval svou argumentaci týkající se neudělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, kterou uvedl již v napadeném rozhodnutí. Uzavřel tedy, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné učinit závěr, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Stejně tak nedospěl žalovaný ani k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.
11. Ohledně neudělení humanitárního azylu, žalovaný uvedl, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí jasně plyne, proč dospěl k závěru, že v dané věci nejde o případ hodný zvláštního zřetele. Rovněž poukázal na to, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a posouzení možných důvodů pro jeho udělení je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu. V tomto ohledu odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, a ze dne 26. 5. 2011, č. j. 4 Azs 14/2011-132. Taktéž zmínil, že smysl institutu humanitárního azylu spočívá v tom, aby správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty v ustanoveních § 12 a 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto nehumánní azyl neposkytnout. Takovou situaci však žalovaný v případě žalobce neshledal. K neudělení doplňkové ochrany pak pouze odkázal na strany 5 až 7 napadeného rozhodnutí.
12. Následně žalovaný konstatoval, že většina tvrzení žalobce obsažených v podané žalobě pouze ve stručnější podobě kopíruje jeho tvrzení uváděná již v rámci správního řízení. Bylo by tedy podle něj nadbytečné se k žalobě jakkoliv rozsáhleji vyjadřovat, neboť odpověď na uplatněné žalobní námitky poskytuje již samo odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dle názoru žalovaného lze ze samotné žaloby vysledovat, že se jedná pouze o polemiku s jeho závěry.
13. Závěrem svého vyjádření žalovaný uvedl, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem na základě dostatečných a řádným způsobem opatřených podkladů. Navrhl tedy zdejšímu soudu, aby žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

14. Ze správního spisu zjistil zdejší soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
15. Žalobce podal dne 21. 3. 2022 žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž následně byl žalovaným vyzván k poskytnutí údajů k této žádosti a rovněž předvolán k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany. Údaje k podané žádosti poskytl žalobce dne 24. 3. 2022, když mimo jiné sdělil, že je narozen X ve městě X v Nigérii, je státním příslušníkem X z národa X, dorozumí se anglicky a jazykem Igbo, je X, nemá politické přesvědčení, není členem žádné politické strany ani politické skupiny a je svobodný a bezdětný. Jako poslední místo bydliště ve vlasti uvedl adresu ve městě X. Průběh cesty do České republiky popsal tak, že ve vlasti byl naposledy v roce 2021, kdy cestoval z Nigérie na Ukrajinu za účelem studia a hraní fotbalu. Na Ukrajině žil v X. Když začala válka s Ruskem, vydal se s kamarádem pryč z Ukrajiny s proudem uprchlíků a dostal se až do Prahy, kde potkal člověka, který mu slíbil ubytování, takže se rozhodl zůstat. Několik týdnů během cesty strávil na Slovensku. Do České republiky vstoupil dne 18. 3. 2022 vlakem. Předtím ve státech Evropské unie nepobýval a v České republice ani v jiných státech dosud nežádal ani o udělení mezinárodní ochrany. V letech 2021 až 2022

měl na Ukrajině studentské vízum. Rovněž konstatoval, že je zdravý a nemá žádné zvláštní zdravotní potřeby. Ohledně důvodů své žádosti žalobce uvedl, že pochází z východní části země, kde je velká teroristická aktivita a mnoho zločineckých a teroristických skupin. V případě návratu by se tam necítil bezpečně.

16. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany konaném dne 24. 3. 2022 za účasti tlumočnice anglického jazyka žalobce výše uvedené skutečnosti blíže rozvedl. Konkrétně podotkl, že na Ukrajině hrál fotbal a studoval ruštinu na škole, která se zabývala elektřinou. Také zmínil, že po smrti svého otce neměl pořádně co dělat, takže se přihlásil na zkoušky do školy na Ukrajině. V Lagosu si následně vyřídil ukrajinské studentské vízum a odcestoval. Rovněž sdělil, že jeho otec byl v roce 2017 zabit nigerijskou policií, protože byl členem organizace IPOB. Pocházel z východu země ze státu Anambra a byl obchodníkem, který postupně přesídlil do X, kde se žalobce narodil. Dále uvedl, že on sám nic společného s organizací IPOB nemá, a že byl v šoku, když se dozvěděl, že otec byl jejím členem. Po jeho smrti odjel v roce 2017 do X, kde začal žít u známého v části X. Taktéž žalobce popřel, že by měl nějaké problémy se státní správou ve vlasti. Na dotaz žalovaného ohledně života v X od roku 2017 do vycestování pak odpověděl, že pracoval pro známého a jeho rodinu v obchodě s náhradními díly a ničím jiným se nezabýval. Získání ukrajinského víza pro něj byla velká příležitost k posunu vpřed, takže ji využil. K obavě z teroristických a zločineckých skupin na východě země žalobce vypověděl, že v jeho zemi jsou dvě hlavní teroristické skupiny, a to IPOB a The Unknown Gunmen, které terorizují jeho zemi ve východní části. Nemá s nimi žádnou osobní zkušenost, ale bojí se jich. Pořád o nich také mluví v hlavních zprávách. Od roku 2017 naštěstí žil v X, který je bezpečný, avšak na východě by ho mohly tyto dvě skupiny ohrozit. O tom, že byl jeho otec členem IPOB se žalobce dozvěděl až po jeho smrti od své matky. V případě návratu do země by neměl kde bydlet a co dělat. Musel by se protloukat životem. Se známým v X se pohádal, a tak by u něj již pracovat nemohl. Taktéž žalobce zmínil, že jeho matka žije v jedné vesnici v Anambře, je s ní ve spojení a má se dobře. Další blízké v Nigérii nemá, pouze kamarády. Potvrdil, že kromě již popsanych problémů žádné další potíže v Nigérii neměl. K dotazu žalovaného uvedl, že matka mu o smrti otce řekla pouze to, že jel na nějaké shromáždění a později se dozvěděli, že šlo o shromáždění hnutí IPOB, které objevila policie. Také vypověděl, že na doporučení kamaráda chtěl jet z Ukrajiny do Německa, ale po cestě se rozhodl zůstat právě v Praze. Závěrem pohovoru již nechtěl nic uvést a předložil ukrajinskou studentskou kartu.
17. Žalovaný si za účelem posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany opatřil i písemné materiály obsahující informace o zemi původu žalobce. Konkrétně se jednalo o písemný materiál označený jako „Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2021“, který byl překladem informace Ministerstva zahraničních věcí USA z 12. 4. 2022 (dále jen „**informace MZV USA**“). Ze shrnutí obsaženého v tomto písemném materiálu se mimo jiné podává, že organizace s názvem Východní bezpečnostní síť, která je ozbrojeným křídlem separatistického hnutí Domorodí obyvatelé Biafry, spáchala v geopolitické zóně Jihovýchod několik útoků na vládní budovy a údajně zabila desítky příslušníků bezpečnostních složek. Z části tohoto písemného materiálu týkající se porušování lidských práv při konfliktech pak kromě dalšího vyplývá i to, že v geopolitické zóně Jihovýchod došlo k prudkému nárůstu násilí poté, co skupina Domorodí obyvatelé Biafry v prosinci 2020 zahájila činnost svého vojenského křídla (Východní bezpečnostní síť). Skupiny Východní bezpečnostní síť a Domorodí obyvatelé

Biafry důsledně popíraly, že by nesly odpovědnost za útoky na bezpečnostní složky a policejní stanice. Vládní činitelé v geopolitické zóně Jihovýchod zmínili i možnost, že některé z těchto útoků byly politicky motivované nebo spáchané kriminálníky, kteří se snažili využít špatné bezpečnostní situace v regionu. Organizace Amnesty International také ve své zprávě uvedla, že v geopolitické zóně Jihovýchod bezpečnostní služby mučily a svévolně zatkly velké množství osob. Tato zpráva měla citovat vyprávění očitých svědků.

18. Rovněž si žalovaný opatřil i písemný materiál ze dne 20. 6. 2022 označený jako „Nigérie, Informace OAMP – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, Stav: červen 2022“ (dále jen „**informace OAMP**“). Z tohoto písemného materiálu se podávají informace o politické situaci, ratifikaci mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, mučení, trestu smrti, možnosti vycestování a návratu do vlasti, spolupráci s UNHCR, azylovém systému a aktivních vojenských konfliktech. Ohledně aktivních vojenských konfliktů se tento písemný materiál týkal zejména aktivity teroristických skupin na severovýchodě země. Zmiňoval však i to, že na severozápadě a v jižních částech země pokračovaly střety mezi pastevci a zemědělci. Ozbrojené skupiny pastevců, domobrany a zločinecké gangy zabily stovky civilistů, unášely lidi kvůli výkupnému a kradly dobytek. Dále byl ve správním spisu založen i písemný materiál označený jako „Nigérie – Informace MZV ČR, č.j. 130596/2022-LPTP ze dne 23. listopadu 2022, k č.j. MV- 16484-23/OAM-2022 – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí“ (dále jen „**informace MZV ČR**“), která se týká situace navrátilců do Nigérie.
19. Před vydáním napadeného rozhodnutí žalovaný předvolal žalobce k seznámení s podklady rozhodnutí. Z úředního záznamu o nedostavení se k seznámení s podklady rozhodnutí v řízení o udělení mezinárodní ochrany ze dne 3. 1. 2023 se však podává, že žalobce se k seznámení s podklady rozhodnutí nedostavil.
20. Následně tedy žalovaný vydal napadené rozhodnutí, s nímž byl žalobce seznámen v anglickém jazyce dne 15. 2. 2023 a stejného dne si převzal i originální výtisk tohoto rozhodnutí, což vyplývá z protokolu o předání rozhodnutí odboru azylové a migrační politiky MV ČR ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky ze dne 15. 2. 2023.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

21. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**s. ř. s.**“)], přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (procedurální směrnice). Zdejší soud následně po zohlednění skutečností, které vyplynuly z obsahu správního spisu, vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí v rozsahu určeném žalobními body zejména z následujících ustanovení právních předpisů.

22. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu (ve znění účinném do 30. 6. 2023) *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
23. Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
24. Podle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu (ve znění účinném do 30. 6. 2023) *se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*
25. Podle ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu *není pronásledováním nebo vážnou újmou, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmou.*
26. Předně se zdejší soud zabýval námitkou žalobce, že žalovaný nedostatečně posoudil prezentované obavy vyplývající z náboženského útlaku. K tomu zdejší soud podotýká, že žalobce v průběhu správního řízení žádné obavy z náboženského útlaku nezmiňoval. Uvedl pouze, že se obává teroristických a zločineckých skupin na východě země, a poukázal na svou špatnou ekonomickou situaci v případě návratu. Svůj strach ale na žádném místě nespojoval s náboženským útlakem, o kterém se poprvé zmínil až v podané žalobě právě v souvislosti s námitkou nedostatečného posouzení tohoto strachu ze strany žalovaného (přestože tvrdil, že tyto obavy již prezentoval). K členství otce v organizaci IPOB žalobce výslovně uvedl, že o něm do jeho smrti ani nevěděl a s touto organizací nemá sám nic společného. Popřel také jakékoliv problémy se státními orgány.
27. Je přitom především na žadateli o udělení mezinárodní ochrany, aby uvedl konkrétní skutečnosti, na základě kterých by jeho žádosti mělo být vyhověno. Není tak bez dalšího povinností správního orgánu zjišťovat (domýšlet) konkrétní žadatelem neuvedené aspekty jeho azylového příběhu a posléze k nim činit skutková zjištění (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2018, č. j. 4 Azs 237/2017-30). V tomto ohledu je rovněž vhodné podotknout, že žalovaný umožnil žalobci sdělit veškeré skutečnosti týkající se jeho žádosti, když jej nechal poskytnout potřebné údaje a provedl s ním též pohovor. Jelikož tedy žalobce v žádné souvislosti nespojoval svůj strach z návratu do země původu s náboženským útlakem, nebyl žalovaný povinen tuto část jeho azylového příběhu domýšlet a posuzovat, potažmo tedy nebyl povinen se

- s takovou eventualitou ani vypořádávat v rámci napadeného rozhodnutí. Uvedenou žalobní námitku proto zdejší soud posoudil jako nedůvodnou.
28. Následně zdejší soud posuzoval i námitku, že se žalovaný nezaobíral humanitárními důvody pro udělení azylu. Tato námitka tedy zjevně směřuje k posouzení případu z hlediska ustanovení § 14 zákona o azylu (ve znění účinném do 30. 6. 2023). V této souvislosti zdejší soud předně poukazuje na závěry vyjádřené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, v němž Nejvyšší správní soud dovodil, že „*ustanovení § 14 zákona o azylu je kombinací neurčitěho právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení.*“ (Srov. též např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2020, č. j. 5 Azs 378/2019-32, či ze dne 14. 9. 2021, č. j. 4 Azs 78/2021-30). Na udělení humanitárního azylu tak není právní nárok a posouzení možných důvodů pro jeho udělení je otázkou správního uvážení (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, případně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2022, č. j. 5 Azs 70/2020-103, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2017, č. j. 9 Azs 66/2017-28).
29. Na místě je nicméně odkázat i na závěry dovozené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, v němž Nejvyšší správní soud uvedl: „*Vzhledem ke kombinaci neurčitěho právního pojmu a správního uvážení v § 14 zákona o azylu musí stěžovatel nejdříve interpretovat neurčitý právní pojem „případu hodného zvláštního zřetele“ a posoudit jeho naplnění v konkrétní věci. Pokud dojde k závěru, že je tento pojem naplněn, provede správní uvážení, jak mu ukládá zákon, při němž vybere jednu ze dvou alternativ rozhodnutí - udělení či neudělení humanitárního azylu. Naopak, jestliže se o případ hodný zvláštního zřetele v konkrétní věci nejedná, není dán prostor pro jakoukoliv úvahu správního orgánu a azyl z humanitárního důvodu udělen být nemůže.*“
30. Ačkoliv by tedy zřejmě bylo vhodné, aby žalovaný své úvahy stran posuzování případu žalobce z hlediska ustanovení § 14 zákona o azylu (ve znění účinném do 30. 6. 2023) ještě blíže rozvedl, vyplývá z napadeného rozhodnutí, že jej nevyhodnotil jako hodný zvláštního zřetele. Zabýval se přitom zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl také k jeho věku a zdravotnímu stavu. S tímto závěrem se zdejší soud ztotožňuje a napadené rozhodnutí v této části ještě nehodnotí jako nepřezkoumatelné. Sám žalobce totiž za humanitární důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany v podané žalobě označil pouze to, že v zemi původu nemá zajištěné ubytování ani zaměstnání a při návratu by byl nucen žít. Špatnou ekonomickou situaci v případě návratu do země původu takového charakteru, který uváděl žalobce, však nelze bez dalšího považovat za důvod hodný zvláštního zřetele. Žalobce je dospělý muž v ekonomicky aktivním věku a netrpí žádnou závažnou nemocí, v důsledku které by bylo třeba jeho situaci takto vyhodnotit (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54, a ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2021, č. j. 4 Azs 78/2021-30). Ani tuto námitku žalobce tak zdejší soud nevyhodnotil jako důvodnou.
31. Naopak důvodnými shledal zdejší soud námitky žalobce týkající se neposouzení jeho obav z aktivity skupiny „The Unknown Gunmen“, nevedení řízení způsobem vedoucím ke zjištění skutečného stavu věci a nedostatečného odůvodnění napadené rozhodnutí, jak bude rozebráno dále. V této souvislosti je třeba nejprve předeslat, že ačkoliv žalobce zmínil své obavy z aktivity teroristických organizací na východě země

pouze v relativně obecné rovině s tím, že sám se nikdy terčem útoku nestal, mohly by tyto obavy být za určitých okolností azylově relevantními. Žalovaný proto byl povinen se jimi řádně zabývat, jejich relevantnost posoudit a za tímto účelem dostatečně zjistit skutkový stav věci. Rozhodování o udělení mezinárodní ochrany má totiž podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu prospektivní povahu. Dochází tedy k posuzování nebezpečí hrozícího žadateli o udělení mezinárodní ochrany v budoucnu a pro udělení mezinárodní ochrany tak není zcela nezbytné, aby žadatel již byl na území domovského státu pronásledován či mu byla způsobena vážná újma (srov. kupř. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017-33, ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47, ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-77, nebo ze dne 12. 6. 2020, č. j. 5 Azs 146/2018-43). Jelikož žalobce v projednávané věci na žádném místě netvrdil, že by mu od jím zmíněných teroristických organizací mělo hrozit nějaké nebezpečí z důvodů upravených v ustanovení § 12 zákona o azylu, připadalo v úvahu zejména posouzení těchto jeho obav z hlediska udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu.

32. Žalovaný si za účelem tohoto posouzení opatřil písemné materiály obsahující informace o zemi původu žalobce. Zejména informace MZV USA se zmiňovala mimo jiné i o prudkém nárůstu násilí v jihovýchodní části Nigérie poté, co skupina IPOB v prosinci 2020 zahájila činnost svého vojenského křídla (Východní bezpečnostní síť). Stejně tak se o násilnostech v jižní části země v obecné rovině zmiňovala i informace OAMP. Těmito skutečnostmi se však žalovaný nezabýval řádně a své závěry dostatečně neodůvodnil.
33. V rámci části odůvodnění týkající se posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany z důvodu upraveného v ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu se totiž žalovaný omezil toliko na konstatování, že žalobce se obává „pouze“ aktivit dvou teroristických skupin na severu (o severu však žalobce mluvil pouze v tom ohledu, že se tam narodil – ve městě X), respektive obecně špatné situace, o které se doslechl z médií, a že sám žalobce nikdy terčem žádného teroristického činu nebyl. Dále vyjádřil zcela spekulativní závěr, že žalobce není pro tyto teroristické organizace zajímavý či nebezpečný a nelze tedy předpokládat zvýšené riziko ohrožení jeho osoby. Tento závěr ovšem nepodložil žádnou další úvahou a ani neodkázal na žádný podklad svého rozhodnutí, ze kterého by jej bylo možné dovodit, a ten tak zůstal zcela neodůvodněný.
34. Rovněž k tomu žalovaný uvedl, že IPOB (teroristická skupina zmiňovaná žalobcem) propaguje své myšlenky pouze formou demonstrací či šíření idejí v rámci rádiového vysílání a na internetu bez přímého ohrožování jiných obyvatel. Z napadeného rozhodnutí se však opět žádným způsobem nepodává, na základě jakých podkladů byl takový závěr učiněn. Navíc se jedná o závěr, který je v evidentním rozporu s obsahem shromážděných podkladů. Z informace MZV USA totiž vyplývá, že v roce 2020 zahájilo činnost vojenské křídlo této organizace a došlo k prudkému nárůstu násilí v jihovýchodní části země. S tímto rozparem se žalovaný také nijak nevypořádal. Lze proto shrnout, že žalovaný ani tento svůj závěr nepodložil žádnými relevantními podklady a nadto se jednalo o závěr, jenž byl se shromážděnými podklady v rozporu, ke kterému se žalovaný na žádném místě nevyjádřil.
35. Taktéž žalovaný v rámci odůvodnění zmínil, že žalobce žil před svým odjezdem od roku 2017 v bezpečném X, který sám za bezpečný označil. Žalobce přitom v průběhu pohovoru ke své žádosti uvedl, že on i jeho rodina pochází z jihovýchodní části země (ze státu Anambra), kde v současnosti žije i jeho matka, a do X se přestěhoval ke známému až po smrti svého otce. Vyloučil ovšem, že by se tam mohl vrátit. X tedy

nemohl být na základě těchto skutečností považován za místo původu nebo stálého bydliště žalobce. V tomto ohledu pak považuje zdejší soud za vhodné poukázat na závěry shrnuté v právní větě k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2020, č. j. 5 Azs 73/2019-61 (publ. pod č. 4121/2021 Sb. NSS), v níž Nejvyšší správní soud uvedl: „*Primární důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12a § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, musí být vždy posuzovány na základě podmínek panujících v té části země původu, odkud žadatel pochází a kde má stálé bydliště. Naopak podmínky panující v jiné oblasti země původu, kde se žadatel pokusil nalézt vnitrostátní ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu, jejichž brozbě čelil v místě svého stálého bydliště, jsou relevantní pouze pro případné následné posouzení ve smyslu § 2 odst. 7 zákona o azylu, zda se žadatel může právě v této jiné části země původu usadit a nalézt zde účinnou ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“ Žalovaný se tedy měl v souladu s uvedenými závěry Nejvyššího správního soudu primárně zabývat podmínkami panujícími v jihovýchodní části země, ze které žalobce pochází, případně měl posoudit, zda žalobce může přesídlit do části jiné a nalézt tam ochranu před vážnou újmu.

36. K tomu lze dále odkázat na závěry vyjádřené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, které se týkají právě posuzování podmínek pro využití vnitřního přesídlení (vnitřního útěku) ve smyslu ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud dovodil, že „*důkazní břemeno ohledně toho, zda skutečně jsou splněny veškeré podmínky pro využití vnitrostátní ochrany, resp. „alternativy vnitřního útěku“, tedy nese plně správní orgán, jehož povinností je v první řadě si i k posouzení této otázky obstarat dostatečně přesné a aktuální informace o zemi původu a ty rovněž řádně vyhodnotit. V rozsudku ze dne 24. 1. 2008, čj. 4 Azs 99/2007-93, č. 1551/2008 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]ři posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení [...] V této souvislosti se rozhodovací orgán musí zabývat zejména dostupností vnitřní ochrany, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení“. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, čj. 5 Azs 40/2009-74, pak vyplývá, že „[p]ři posuzování možnosti vnitřní ochrany je nutné posoudit čtyři kritéria: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újme v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele.“*“
37. Žalovaný se však kritérii uvedenými ve shora citované judikatuře pro posuzování možnosti vnitřního přesídlení podle ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu žádným způsobem nezabýval a nijak tedy neodůvodnil, zda může žalobce pobývat v X (či jiné bezpečné části země) i po svém návratu. Úvahu žalovaného ohledně pobytu žalobce v bezpečném městě X tak zdejší soud posoudil taktéž jako zcela nedostatečně odůvodněnou.

38. Ani závěry žalovaného ohledně žalobcem zmiňované teroristické skupiny „The Unknown Gunmen“ nejsou odůvodněny řádně. Žalovaný v této souvislosti pouze uvedl, že tato skupina mu není z úřední činnosti známa a nepodařilo se mu o ní nalézt žádné informace, pročez dovodil, že se jedná o skupinu malou nebo nevýznamnou, popř. že dopad jejích akcí na civilní obyvatelstvo je minimální. Jedná se však o zcela spekulativní závěr, který nemůže obstát. Žalovaný by se měl zabývat celkovou bezpečnostní situací na jihovýchodě Nigérie, včetně možnosti, že se nejedná o organizovanou teroristickou skupinu. Měl by tedy alespoň vysvětlit, co uvedený termín označuje v souvislosti se situací v jihovýchodní části země a za tímto účelem případně využít i veřejně dostupné zdroje.
39. Co se pak týče posouzení udělení doplňkové ochrany z důvodu upraveného v ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, žalovaný konstatoval, že v Nigérii mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt neprobíhá, k čemuž obecně odkázal na informaci OAMP a informaci MZV ČR. K tomu zdejší soud uvádí, že takový závěr však z odkazovaných zpráv neplyne, když informace OAMP pouze uvádí, že Nigérie se neúčastnila žádného mezinárodního konfliktu a popisuje teroristické aktivity na severu země a střety mezi pastevci a zemědělci na severozápadě a v jižních částech. Informace MZV ČR se pak ozbrojeným konfliktům nijak nevěnuje. Dále se žalovaný omezil již pouze na zhodnocení situace na severu země, přičemž se zabýval především aktivitami skupin Boko Haram a ISIS-WA. Jak již ovšem bylo uvedeno výše, žalovaný se o obavách vztahujících se k severní části země vůbec nezmiňoval, stejně jako se nezmiňoval ani o jmenovaných teroristických skupinách. Situací na jihovýchodě země, k níž směřovaly obavy žalobce, se žalovaný naopak vůbec nezabýval. Nadto nesprávně uvedl, že žalobce pochází ze státu Adamawa, v němž má skupina Boko Haram své základny. Žalobce ovšem nikde netvrdil, že by pocházel z tohoto státu, a ani se o něm na žádném místě nezmiňoval. I tyto závěry žalovaného ohledně absence nebezpečí hrozícího žalobci v souvislosti s ozbrojenými konflikty v Nigérii tak nejsou dostatečné, když se vůbec netýkají obav, které žalobce v průběhu řízení o své žádosti o udělení mezinárodní ochrany vyjádřil, ale vztahují se pouze k situaci v úplně jiné části země.
40. Zdejší soud tedy shrnuje, že ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru o nutnosti zrušit napadené rozhodnutí, neboť to není v části týkající se posouzení udělení doplňkové ochrany žalobci dostatečně odůvodněno, pročez je nepřezkoumatelné (srov. kupř. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51). Navíc skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je i v rozporu se spisy a nemá v nich oporu.
41. Pro úplnost je třeba dodat, že zdejší soud neprovedl pro nadbytečnost žalobcem navržený důkaz v podobě článku dostupného z webových stránek www.guardian.ng pod názvem „The mystery of unknown gunmen in South-East“, neboť zrušil napadené rozhodnutí pro jeho nepřezkoumatelnost a nezabýval se tedy konkrétní aktivitou teroristické skupiny „The Unknown Gunmen“, které se měl obsah tohoto článku týkat.

VI. Závěr a náklady řízení

42. Ze shora uvedených důvodů tak zdejší soud podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný vázán právními názory zdejšího soudu vyjádřenými v tomto rozsudku (viz ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.). Především bude povinen řádně posoudit, zda žalobci hrozí v souvislosti s jím zmíněnou teroristickou aktivitou na jihovýchodě Nigérie

azylově relevantní nebezpečí. Své závěry týkající se udělení nebo neudělení mezinárodní ochrany pak ve svém rozhodnutí dostatečně a řádně odůvodní, přičemž odkáže i na podklady, na jejichž základě k těmto závěrům dospěl. Za tímto účelem případně náležitě vyjasní skutkový stav věci. Samozřejmě však nelze vyloučit, že žalovaný se eventuálně bude muset zabývat i dalšími relevantními skutečnostmi, a to zejména s ohledem na případný vývoj situace v zemi původu žalobce.

43. Na závěr je již pouze nutné podotknout, že zdejší soud rozhodl ve věci samé bez jednání, neboť postupoval právě podle ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s., jež takový postup umožňuje, když současně nepovažoval v tomto případě nařízení jednání za nezbytné.
44. O náhradě nákladů řízení rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a má proto právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti žalovanému, jenž ve věci úspěch neměl.
45. Náklady řízení žalobce tvoří náklady na odměnu jeho zástupce za dva úkony právní služby ve výši 6 200 Kč (převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby ve věci samé po 3 100 Kč) dle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (za dva úkony právní služby po 300 Kč) dle ustanovení § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Jelikož je zástupce žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, což zdejší soud zjistil z veřejně dostupných zdrojů, zahrnují náklady řízení v souladu s ustanovením § 57 odst. 2 s. ř. s. též částku 1 428 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty ve výši 21 %, kterou je zástupce žalobce povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Celková výše nákladů řízení žalobce tak činí 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 18. října 2023

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D., v. r.
samosoudce